

NALOGA 4101A

OSEBNOST, OSEBNOSTNE LASTNOSTI

KDO SEM JAZ, KDO SI TI?

1. Ljudje imamo izražene različne duševne, telesne in vedenjske značilnosti, ki se pri vsakem od nas povezujejo na različne načine in tako sestavljajo individualno, enkratno in neponovljivo celoto, ki jo imenujemo osebnost.

Ljudje se v življenju nekoliko spreminjamo, toda te spremembe večinoma niso skrajne.

Slika 1: Radovednost

(Vir:

<http://www.psfk.com/2011/12/the-power-of-why-how-childlike-curiosity-can-inform-and-inspire.html>)

- A. V svoj sestavek vstavi tabelo, v kateri oceni, v kolikšni meri so zate veljale lastnosti: radovednost, živahnost, odločnost, vzkipljivost, bistrost, delavnost, in samozavest, ko si bil/a v vrtcu (predšolsko obdobje), v osnovni šoli, in v kolikšni meri veljajo zate zdaj.

Primer prve vrstice tabele

	Predšolsko obdobje	Osnovna šola	Zdaj
Radovednost	precej	srednje	malo

- B. Ugotovi, ali se tvoje lastnosti spreminjajo ali tekom razvoja ostajajo približno enako izražene.
- C. Opredeli pojma osebnostna lastnost in osebnost
- D. Napiši, na kateri del opredelitve osebnosti se nanaša vprašanje B.

2. O svojih osebnostnih lastnostih ljudje navadno ne razmišljamo pogosto. Ko pa smo soočeni z odločitvijo o izbiri poklica, nam koristi, da se poznamo, da znamo oceniti, kakšni smo, katere naše značilnosti bi nam bile v pomoč pri izbiri opravljanju zelenega poklica, katerih lastnosti morda nimamo in podobno.
- A. Na spletni strani Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje izpolni Vprašalnik osebnostnih lastnosti in izpiši svoje osebnostne lastnosti.
3. Osebnostnih lastnosti je zelo veliko, zato jih že po tradiciji razvrščamo v štiri področja osebnostne strukture.
- A. V svoj sestavek vstavi tabelo in v glavo stolpcev napiši področja osebnostne strukture in v vrstice ustreznih stolpcev tabele umesti osebnostne lastnosti iz naloge 1.
- B. V vrstice ustreznih stolpcev tabele umesti še osebnostne lastnosti iz naloge 2.
- C. Predstavljaljaj si, da si v časopisu zasledil oglas za delovno mesto*, ki te zanima. Napiši prošnjo** za delovno mesto, v kateri utemeljuješ lastno primernost za razpisano delovno mesto, pri čemer poudari svoje osebnostne lastnosti z različnih področij osebnosti.
- * Nekaj namigov za delovno mesto: vzgojiteljica predšolskih otrok, knjižničar, snemalec na terenu, raziskovalni novinar, picopek, pomočnica organizatorke velikih koncertnih dogodkov, svetovalka za zdravo prehrano, turistični vodič, medicinska sestra v dispanzerju za šolsko mladino, obiralec hmelja, osebni trener v fitness centru
- ** Pri pisanju prošnje si lahko pomagaš z napotki, ki so objavljeni na spletni strani Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje in so na voljo na povezavi:
<http://apl.ess.gov.si/eSvetovanje/VescinelskanjaDela/Kandidiranje/OblikZivljenjepisa.aspx>.
4. Vse osebnostne lastnosti niso enako pomembne. Nekatere nam dajejo o posameznikovi osebnosti več podatkov kot druge. Že v antiki so skušali ugotoviti najpomembnejše lastnosti, s katerimi bi bilo mogoče dobro opisati in razvrščati posameznike. Antični misleci in zgodnji raziskovalci osebnosti so se zlasti zanimali za osebnostne tipe (iz gr. typos, kar izvirno pomeni udarec, v prenesenem pomenu pa osebo, ki je na las podobna drugi osebi). Po tipoloških predstavah naj bi bilo mogoče vse ljudi razvrstiti v nekaj kategorij, ki združujejo določene značilnosti – v tipe (Musek, Pečjak, 1993). Najbolj znana tipološka teorija osebnosti je Hipokrat-Galenova tipologija temperamenta.
- A. Prouči opis posameznih tipov temperamenta po Hipokrat-Galenuv učbeniku in nato v spodnjih opisih prepoznaj štiri osnovne tipe temperamenta.

Štirje prijatelji potujejo po Italiji. V Firencah, kjer kampirajo, že tri dni dežuje in vse je premočeno. Klemen se močno razburja in vsakega, ki pride mimo, jezno nadere. Suzana pravi, da bi se lahko lovili po dežju ali pa odšli v mesto v muzej. Metka je čemerna, ker se ji zdi, da gre vedno kaj narobe. Franci bo rajši kar malo zaspal in počakal, da neha deževati.

Slika 2: Kampiranje v dežju.

(Vir: <http://www.campingtourist.com/camping-styles/plan-it-right-to-make-your-rain-camping-enjoyable/>)

B. Napiši, v kateri tip temperamenta bi razvrstil Klemena, Suzano, Francija in Metko

C. V tabeli je danih več lastnosti:

1. nedružabnost,	8. agresivnost,	14. zgovornost,
2. lahkotnost,	9. zadržanost,	15. treznost,
3. zanesljivost,	10. pasivnost,	16. optimizem,
4. razburljivost,	11. mirnost,	17. hladnokrvnost,
5. živahnost,	12. spremenljivost,	18. družabnost,
6. čemernost,	13. ravnodušnost,	19. pesimizem,
7. plahost		

Razvrsti jih v štiri tipe temperamenta: Kolerik, Flegmatik, Sangvinik, Melanholik)
(prirejeno po Rupnik Vec, 1997).

D. Prouči opis tipološkega pojmovanja osebnosti v učbeniku in presodi prednosti in pomanjkljivosti tipoloških modelov osebnosti oz. tipologij.

Standard znanja	
Rdeče	Minimalne zahteve, ki so pogoj za oceno 2.
Modro	Temeljne zahteve, ki so pogoj za oceno 3 ali 4.
Zeleno	Višje zahteve, ki so pogoj za oceno 4 ali 5.